

سوالات تستی درس دوازدهم علوم و فنون ادبی (پرواز)

۱ - آرایه‌های «استعاره، جناس، تشبیه، کنایه، تلمیح» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) می به هشیار ده ای ساقی مجلس که مرا نشیبه‌ای هست هنوز از می باقی الست

(ب) اگر چه خرمن عمرم غم تو داد به باد به خاک پای عزیزت که عهد نشکستم

(ج) بوسه بر درج عقیق تو حلالست مرا که به افسوس و جفا مهر وفا نشکستم

(د) دوش بیماری چشم تو ببرد از دستم لیکن از لطف لبت صورت جان می‌بستم

(هـ) بار بی‌اندازه دارم بر دل از سودای عشقت آخر ای بی‌رحم باری از دلی برگیر باری

۱ ج، ه، ب، د، الف ۲ ج، د، ه، الف، ب ۳ ب، ج، الف، د، ه ۴ ه، د، ب، الف، ج

۲ - ترتیب آرایه‌های «مجاز، تشبیه، کنایه، استعاره» در ابیات کدام گزینه است؟

(الف) ای مفلس آنچه در سر توست از خیال گنج پایت ضرورت است که در مهلکی شود

(ب) گر کنی قصد سر من نیستم بر سر سخن گردن طاعت نهم محکوم فرمانت شوم

(ج) ای سهی سرو خرامان سایه‌ای بر من فکن تا فدای سایه سرو خرامانت شوم

(د) دیوار دل به سنگ تعنت (آزار) خراب گشت رخت سرای عقل به یغما کنون شود

۱ د، ج، الف، ب ۲ ج، د، ب، الف ۳ ب، ج، د، الف ۴ الف، د، ب، ج

۳ - آرایه‌های مقابل همه ابیات درست است؛ به جز

۱ شد چنگ و نظر آمد شد زهر و شکر آمد شد سنگ و گهر آمد شد قفل و کلید آمد (تضاد،

سجع)

۲ از لذت جام تو دل ماند به دام تو جان نیز چو واقف شد او نیز دوید آمد (جناس، مجاز)

۳ بس توبه شایسته بر سنگ تو بشکسته بس زاهد و بس عابد کو خرقة درید آمد (سجع،

جناس)

۴ هوش من در لب ماهی است به قد سرو سهی نوش من بر کف سروی است به رخ ماه سما

(جناس، موازنه)

۴ - در همه ابیات به جز بیت جناس ناهمسان افزایشی وجود دارد.

- ۱) به خاک پای تو ای سرو نازپرور من که روز واقعه پا وامگیرم از سر خاک
۲) در عشق تو چون دم زدم صد فتنه شد اندر عدم ای مطرب شیرینقدم می زن نوا تا صبحدم
۳) ایا نسیم سحر بوی زلف یار بیار قرار دل ز سر زلف بی قرار بیار
۴) سر رشته جان به جام بگذار کاین رشته از او نظام دارد

۵ - نوع جناس در بیت های زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست بیان شده است؟

- الف) همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو بپوشی همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی
ب) در چنگ مطربان سخنگو شکسته چنگ وز گوش شاهدان چمن رفته گوشوار
پ) چون می دانی که مدت عالم خاک باد است که زود بگذرد باده بیار
ت) تار زلفت را جدا مشاطه گر از شانه کرد دست آن مشاطه را باید جدا از شانه کرد
۱) جناس ناهمسان اختلافی، جناس همسان، جناس ناهمسان اختلافی، جناس همسان
۲) جناس همسان، جناس همسان، جناس ناهمسان اختلافی، جناس ناهمسان افزایشی
۳) جناس ناهمسان اختلافی، جناس همسان، جناس ناهمسان افزایشی، جناس همسان
۴) جناس همسان، جناس ناهمسان اختلافی، جناس ناهمسان افزایشی، جناس همسان

۶ - کدام بیت دارای «جناس» است؟

- ۱) که هم رزم جستی هم افسون و رنگ نیامد ز کار تو بر دوده ننگ
۲) زنی بود برسان گردی سوار همیشه به جنگ اندرون نامدار
۳) نظری به لشکری کن که هزار خون بریزی به خلاف تیغ هندی که تو در نیام داری
۴) چو سهراب شیر اوژن او را بدید بخندید و لب را به دندان گزید

۷ - چنانچه ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «جناس، تکرار، موازنه و واج‌آرایی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- الف) دل با خیال آن که سیاهان مبارک‌اند سودای زلف و خال نگاران به جد گرفت
ب) تا بدان طره طرار گرفتار شدیم داخل حلقه‌نشینان شب تار شدیم
پ) آن سو مرو این سو بیا ای گلبن خندان من ای عقل عقل عقل من ای جان جان جان من
ت) همچو اسکندری به یمن بقا همچو پیغمبری به حسن خصال

۱) الف - پ - ب - ت ۲) ب - الف - پ - ت

۳) ب - الف - ت - پ ۴) الف - پ - ت - ب

۸ - کدام گزینه فاقد جناس می‌باشد؟

- ۱) ز گل گل‌های آشناک سر بر زد ز هر جانب عیان شد باغ را داغی که بر دل بود پنهانی
۲) همت سعدی به عشق میل نکردی ولی می‌چو فرو شد به کام عقل به ناکام رفت
۳) گاه سفر آمد، برادر ره دراز است پروا مکن، بشتاب، همت چاره‌ساز است
۴) خلل به دولت خان جهانستان مرصاد به آن بهار ظفر آفت خزان مرصاد

۹ - در کدام بیت آرایه «جناس تام» به کار رفته است؟

- ۱) بار غمت می‌کشم وز همه عالم خوشم گر نکند التفات یا نکند احترام
۲) «سعدی» از پرده عشاق چه خوش می‌گوید ترک من پرده بر انداز که هندوی توام
۳) روزگاری است که سودازده روی توام خوابگاه نیست مگر خاک سر کوی توام
۴) مرا با تو سخن گویم و سخن شنوم نه گوش فهم بماند، نه هوش استفهام

۱۰ - نوع جناس ناهمسان در همه گزینه‌ها به جز یکسان است.

- ۱) سعدیا گر نکند یاد تو آن ماه، مرنج ما که باشیم که اندیشه ما نیز کنند
۲) این که تو داری قیامت است نه قامت وین نه تبسم که معجزه است و کرامت
۳) آن خواجه را در کوی ما در گل فرورفته است پا با تو بگویم حال او برخوان اذا جاء القضا
۴) دلا ز رنج حسودان مرنج و واثق باش که بد به خاطر امیدوار ما نرسد

۱۱ - در کدام گزینه بین قافیه‌ها جناس تام وجود ندارد؟

- ۱) ای خدا ای فضل تو حاجت روا با تو یاد هیچ کس نبود روا
۲) دوش گیسوی تو را ریخته دیدم بر دوش خاطر آشفته‌ام امشب ز پریشانی دوش
۳) خرامان بشد سوی آب روان چنان چون شده بازجوید روان
۴) هر که دلارام دید از دلش آرام رفت چشم ندارد خالص هر که در این دام رفت
- ۱۲ - بارزترین آرایه در عبارت «سلام او در وقت صبح مؤمنان را صبح است و پیغام او مفتاح فتوح است.» کدام است؟

- ۱) مجاز ۲) اشتقاق ۳) کنایه ۴) حسن تعلیل

۱۳ - در کدام بیت آرایه جناس تام وجود دارد؟

- ۱) مرا می‌بینی و هر دم زیادت می‌شود دردم تو را می‌بینم و عشقم زیادت می‌شود هر دم
۲) ای چشم تو چشم چشمه چشم همه بی چشم تو نور نیست در چشم همه
۳) باد خزان روی به بستان نهاد کرد جهان باز دگرگون نهاد
۴) در هوایت بی‌قرارم روز و شب سر ز کویت بر ندارم روز شب

۱۴ - در همه ابیات بیش از یک نوع جناس به کار برده شده است؛ به جز

- ۱) گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد ز بویش روان
۲) تو را که از مل و مال است مستی و هستی خمار و خواب تو را صور نشکند به صدا
۳) محراب قیصر کوی تو عید مسیحا روی تو عودالصلیب موی تو آب چلیپا ریخته
۴) می‌گفتم از سخن زر و زوری به کف کنم امید زر و زور مرا خوار و زار کرد

۱۵ - آرایه‌های «تشبیه - موازنه - تضاد - تشخیص» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- الف) در دام تو محبوسم در دست تو مغلوبم وز ذوق تو مدهوشم در وصف تو حیرانم
ب) من به دیوانگی از فاش شدن معذورم کان پری صید کند دیو سلیمانی را
ج) من به بوی دانه خالش به دام افتاده‌ام گر چه صید نیکوان دولت شمارد دام را
د) الله دل در دم جان‌بخش سحر می‌بندد غنچه جان پیشکش باد صبا می‌آرد
- ۱) ج، د، ب، الف ۲) ج، الف، ب، د ۳) ب، د، ج، الف ۴) ب، د، الف، ج

۱۶ - در کدام گزینه، هر دو نوع جناس همسان و ناهمسان، وجود دارد؟

- ۱) آنکه خورشید بلا بر سر او تیغ زدست گستران بر سر او سایه احسان و رضا
۲) آن چه فریاد است و افغان در دلم گوش جانم کر شد از غوغای دل
۳) از بر و بحر بگذرد و بر کوه قاف رو بر خشک و بر تری منشین زین دو برتری
۴) چو بر خشک و تر آب و آتش براندی به خواه آب خشک آتش تر گرفته

۱۷ - نوع جناس در بیت‌های زیر، به ترتیب در کدام گزینه درست بیان شده است؟

- الف) همه غیبی تو بدانی همه عیبی تو پیوشی همه بیشی تو بکاهی همه کمی تو فزایی
ب) تو را خوردنی هست و آب روان سپاهی به مهر تو دارد روان
پ) چون می‌دانی که مدت عالم خاک باد است که زود بگذرد باده بیار
ت) تار زلفت را جدا مشاطه‌گر از شانه کرد دست آن مشاطه را باید جدا از شانه کرد

- ۱) جناس ناقص اختلافی، جناس تام، جناس ناقص اختلافی، جناس تام
۲) جناس تام، جناس تام، جناس ناقص اختلافی، جناس ناقص افزایشی
۳) جناس ناقص اختلافی، جناس تام، جناس ناقص افزایشی، جناس تام
۴) جناس تام، جناس ناقص اختلافی، جناس ناقص افزایشی، جناس تام
۱۸ - اگر بخواهیم ابیات زیر را به جهت داشتن آرایه‌های «تشبیه»، «واژه‌آرایی»، «واج‌آرایی»، «کنایه» و «جناس» مرتب نماییم، کدام گزینه درست است؟

- الف) تا نیفکنده سرت کوزه‌گر چرخ به خاک رخت در پای خم انداز و می افکن به سبوی
ب) آهی روان به کشور بلقیس کرده‌ام پیک صبا روانه شهر سبا ببین
ج) طریقی فرا پیش گیر و رهی همی رو که از قید هستی رهی
د) سرایی را که صاحب نیست ویرانی است معمارش دل بی‌عشق می‌گردد خراب آهسته آهسته
ه) ای گل فروش، گل چه فروشی به جای سیم وز گل عزیزتر چه ستانی به سیم گل

- ۱) الف - ج - د - ه - ب ۲) ب - ه - الف - ج - د
۳) ب - ه - د - الف - ج ۴) د - ج - ه - الف - ب

۱۹ - نوع آرایه نسبت داده شده به کدام بیت نادرست است؟

۱) چو دریا و چون کوه و چون دشت و راغ زمین شد به کردار روشن چراغ (تشبیه، جناس ناهمسان)

۲) رعیت درخت است اگر پروری به کام دل دوستان برخوردی (تناسب، تشبیه)

۳) بر این چشمه چون ما بسی دم زدند برفتند چون چشم بر هم زدند (جناس ناهمسان، کنایه)

۴) فرق نغز و زشت از عقل آورید نه ز چشمی کو سیه گشت و سپید (تضاد، تلمیح)

۲۰ - ترتیب قرار گرفتن آرایه‌های «جناس تام، مجاز، استعاره، تلمیح، واج آرای» در کدام گزینه آمده است؟

الف) بدی کان بر تو می‌آید ز چشم است و زبان و دل مباحش ایمن که روز و شب تو را در خانه‌اند اعدا

ب) حسن آدم تا نیاید در جمال او کمال کی سر تعظیم در پایش فرود آرد ملک

ج) بر در مسجد گذاری کن، که پیش قامت در نماز آیند آن‌هایی که قامت می‌کنند

د) به صبر کوش تو ای دل که حق رها نکند چنین عزیز نگینی به دست اهرم‌نی

ه) رفت بر باد آن بساط و شد پریشان جمع ما تلخ شد عیشی که همچون شهد و شکر داشتم»

۱) ج، د، الف، ب، ه ۲) د، ب، ه، ج، الف

۳) ج، الف، ب، د، ه ۴) د، ج، ه، الف، ب

۲۱ - در کدام بیت جناس تام وجود ندارد؟

۱) منگر که شه و میری، بنگر که همی میری در زیر یکی توده رو «کم ترکوا» بر خوان

۲) دوش از در میخانه کشیدند به دوشم تا روز جزا مست ز کیفیت دوشم

۳) ایا غزال سرای و غزل سرای بدیع بگیر چنگ به چنگ اندر و غزل بسرای

۴) طومار ندامت است طبع من حرفی است هر آتشی ز طومارم

۲۲ - در کدام بیت «جناس تام» وجود دارد؟

۱) یا دل به ما دهی چو دل ما به دست توست یا مهر خویشتن ز دل ما به دربری

۲) ای برق، اگر به گوشه آن بام بگذری آن جا که باد زهره ندارد خبربری

۳) ای مرغ، اگر پری به سر کوی آن صنم پیغام دوستان برسانی بدان پری

۴) باز آی کز صبوری و دوری بسوختیم ای غایب از نظر که به معنی برابری

۲۳ - در بیت «نه سایه دارم و نه بر بیفکنندم و سزااست / وگرنه بر درخت تر کسی تبر نمی زند»

کدام نوع جناس وجود ندارد؟

۱) تام ۲) حرکتی ۳) افزایشی ۴) اختلافی

۲۴ - در کدام بیت هر دو آرایه «جناس و ترصیع» به کار رفته است؟

۱) شحنه راه دو جهان من است گر نه چرا در غم جان من است

۲) من که بر آن آب چو کشتی شدم ساکن از آن باد بهشتی شدم

۳) خواست پریدن چمن از چابکی خواست چکیدن سمن از نازکی

۴) متازید و این کشتگان مسپرید بگردید و این خستگان بشمرید

۲۵ - در کدام گزینه جناس بیشتری دیده می شود؟

۱) زهی شور زهی شور که انگیخته عالم زهی کار زهی بار که آنجاست خدایا

۲) آه یک روز همین آه تو را می گیرد گاه یک کوه به یک کاه به هم می ریزد

۳) از آن آب حیاتست که ما چرخ زنایم نه از کف و نه از نای، نه دفاست خدایا

۴) دست عشق از دامن دل دور باد می توان آیا به دل دستور داد

۲۶ - ترتیب و توالی ابیات از نظر آرایه های «جناس همسان، موازنه، ترصیع و واژه آرای» در کدام

گزینه درست آمده است؟

الف) این از عنایتها شمر کز کوی عشق آمد ضرر عشق مجازی را گذر بر عشق حق است انتها

ب) ساقی از آن آب چو آتش بیار کاتش دل آب رخم ریخته است

ج) خاک ذلیلان شده گلشن ز تو چشم غریبان شده روشن به تو

د) به بالی ایوان او راغ نیست به پهنای میدان او باغ نیست

۱) الف - ج - د - ب ۲) ب - ج - د - الف ۳) الف - ج - ب - د ۴) ب - د - الف - ج

۲۷ - در کدام بیت «جناس همسان» وجود دارد؟

- ۱) باز آی کز صبوری و دوری بسوختیم ای غایب از نظر که به معنی برابری
 ۲) یا دل به ما دهی چو دل ما به دست تست یا مهر خویشتن ز دل ما بدر بری
 ۳) ای مرغ اگر پری به سر کوی آن صنم پیغام دوستان برسانی بدان پری
 ۴) ای برق اگر به گوشه آن بام بگذری آنجا که باد زهره ندارد خبر بری

۲۸ - در کدام گزینه آرایه «اشتقاق» وجود ندارد؟

- ۱) ز مشرق سر کوی آفتاب طلعت تو اگر طلوع کند طالع همایون است
 ۲) محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست چون رخت از آن توست به یغما چه حاجت است
 ۳) گرچه منزل بس خطرناک است و مقصد بس بعید هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم
 مخور

- ۴) چو پرده دار به شمشیر می زند همه را کسی مقیم حریم حرم نخواهد ماند
 ۲۹ - در همه گزینه ها آرایه جناس دیده می شود به جز

- ۱) علم بهر کمال باید خواند نه به سودای مال باید خواند
 ۲) قدر استاد نکو دانستن حیف استاد به من یاد نداد
 ۳) گر نبندی زین سخن تو خلق را آتشی آید بسوزد خلق را
 ۴) طبع تو سیر آمد از من جای دیگر دل نهاد من که را جویم که چون تو طبع هر جاییم نیست
 ۳۰ - در کدام گزینه آرایه «اشتقاق» به کار رفته است؟

- ۱) گرم بازآمدی محبوب سیم اندام سنگین دل گل از خارم برآوردی و خار از پای و پا از گل
 ۲) جهان دار محمود با فر و جود که او را کند ماه و کیوان سجود
 ۳) شاعر پیمبری است، خداوند او شعور کاو از خدای خویش همه روز ملهم است
 ۴) ز راه رأفت و رحمت چو جان پاک معصومان مرا از زحمت تن ها بکن پیش از اجل تن ها

۳۱ - آرایه‌های «ایهام تناسب، تشبیه، تضاد و جناس ناهمسان» در کدام گزینه یافت می‌شود؟

- ۱) چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر
چو باشی چو روبه به وامانده سیر
- ۲) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست
چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست
- ۳) کزین پس به کنجی نشینم چو مور
که روزی نخوردند پیالین به زور
- ۴) فخری که از وسیلت دون‌همتی رسد
گر نام و ننگ داری از آن فخر عار دار
- ۳۲ - کدام بیت دارای «جناس» است؟

- ۱) هر دو گون آهو گیا خوردند و آب زین یکی سرگین شد و زان مشک ناب
- ۲) لذت هستی نمودی نیست را عاشق خود کرده بودی نیست را
- ۳) اگر لطفش قرین حال گردد همه ادبارها اقبال گردد
- ۴) بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش
- ۳۳ - در کدام گزینه جناس ناقص افزایشی وجود دارد؟

- ۱) دیده سیر است مرا جان دلیر است مرا زهره شیر است مرا زهره تابنده شدم
- ۲) چو منصور از مراد آنان که بردارند بر دارند در این درگاه حافظ را چو می‌خوانند می‌رانند
- ۳) کار دلم به جان رسد کارد به استخوان رسد ناله کنم بگویدم دم مزین و عیان مکن
- ۴) من آنم که در پای خوکان نریزم مر این قیمتی لفظ درّ دری را
- ۳۴ - شاعر در کدام بیت از آرایه‌های «موازنه، جناس و تضاد» تماماً بهره جسته است؟

- ۱) چار بالش نهاده چون جمشید پنج نوبت رسانده بر خورشید
- ۲) عرش را دیده بر فروز به نور فرش را شقه درنورد ز دور
- ۳) فریاد ز زلف تو که صد بار به روزی در روز سفیدم بنماید، شب تاری
- ۴) در بزرگی برابر ملک است وز بلندی برادر فلک است

۳۵ - در کدام بیت، آرایه ادبی «جناس» دیده نمی‌شود؟

- ۱) که به دهان بر زده کف چون صدف گاه چو تیری که رود بر هدف
- ۲) گفتم غم تو دارم، گفتا غمت سرآید گفتم که ماه من شو، گفتا اگر برآید
- ۳) همه تیغ و گرز و کمند آورید به ایرانیان تنگ و بند آورید
- ۴) مرا مادرم نام مرگ تو کرد زمانه مرا پتگ ترگ تو کرد

۳۶ - در کدام بیت، هر دو نوع «جناس همسان و ناهمسان» به کار رفته است؟

- ۱) بارها بار به دربار تو دارند رقیبان
 ۲) شاد باش ای موسی عمران به چابک معجزه
 ۳) مهر و مهر دین مهیا دیده ام
 ۴) خود را درم خرید رضای خدای کن
 ۵) من که بارت برم، ای یار چرا بار ندارم
 ۶) دیر زی، ای رستم دستان به شیرین
 ۷) داستان

۳۷ - در کدام گزینه «نوع جناس» متفاوت است؟

- ۱) ای مهر تو در دلها وی مهر تو بر لبها
 ۲) چه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا
 ۳) چه زخم چو نای هر دم ز نوای شوق او دم
 ۴) آتش است این بانگ نای و نیست باد
 ۵) ای شور تو در سرها وی سر تو در جانها
 ۶) تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی
 ۷) که لسان غیب خوش تر بنوازد این نوا را
 ۸) هر که این آتش ندارد نیست باد

۳۸ - در کدام بیت همهی آرایه های «موازنه - تشخیص - جناس ناهمسان» یافت می شود؟

- ۱) غلام نرگس مست تو تاجدارانند
 ۲) بس فقیر است با عطای تو بحر
 ۳) ظلام باد شب و روز دشمن جاهت
 ۴) این خرقه که من دارم در رهن شراب اولی
 ۵) خراب بادهی لعل تو هوشیارانند
 ۶) بس حقیر است با سخای تو مال
 ۷) به کام باد همه کار دوستانم مدام
 ۸) دین دفتر بی معنی غرق می ناب اولی

۳۹ - در همه بیت ها به جز بیت نوعی «جناس» وجود دارد.

- ۱) گر تو را آهنگ وصل ما نباشد گو مباش
 ۲) با زمانی دیگر انداز ای که پندم میدهی
 ۳) دوستان را جز به دیدار تو هیچ آهنگ نیست
 ۴) کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ
 ۵) نیست

۴۰ - چشم از آن روز که بر کردم و رویت دیدم به همین دیده سر دیدن اقوامم نیست

۴۱ - ای نسیم صبح اگر باز اتفاقی افتدت آفرین گویی بر آن حضرت که ما را بار نیست

۴۰ - در کدام بیت، جناس وجود ندارد؟

- ۱) پاسخ تلخ تو و خنده شیرین باهم
۲) بتی دارم که چین ابروانش
۳) تا خار غم عشقت آویخته در دامن
۴) برخیز و مخور غم جهان گذران
نوش در نیش نهان گشته و نیش اندر نوش
حکایت میکند بت خانه چین
کوته نظری باشد رفتن به گلستانها
بنشین و دمی به شادمانی گذران

۴۱ - در همه ابیات به جز بیت نوعی جناس به کار رفته است.

- ۱) گر تو را آهنگ وصل ما نباشد، گو مباش
۲) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی
دوستان را جز به دیدار تو آهنگ نیست
کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ
نیست

- ۳) چشم آن روز که بر کردم و رویت دیدم
۴) ای نسیم صبح اگر باز اتفاقی افتدت
به همین دیده سر دیدن اقوام نیست
آفرین گوی بر آن حضرت که ما را بار نیست

۴۲ - در کدام بیت هر دو نوع جناس «همسان» و «ناهمسان» به کار رفته است؟

- ۱) خواجه از میکده اش دوش به دوش آوردند
۲) چه نویسم که دل از درد فراق چه کشید
۳) گر بار دگر ماه من از بام برآید
۴) خسروان در آرزوی شکرش فرهادوار
این همه بی خودی از مستی دوشش نگرید
یا ز نادیدنت این دیده غم دیده چه دید؟
بس فتنه که از گردش ایام برآید
جان شیرین را فدای جان شیرین کرده اند

۴۳ - ترتیب ابیات زیر بر اساس داشتن آرایه های «تلمیح، تکرار، موازنه، ترصیع، جناس» در کدام گزینه آمده است؟

الف) فروزنده شمع کیوان و هور / رساننده روزی مار و مور

ب) گر آن است، منشور احسان اوست / و این است، توقیع فرمان اوست

ج) نه گردنکشان را بگیرد به فور / نه عذرآوران را براند به جور

د) این داستان و قصه گر بنگری عجب تر / از داستان یوسف و ز قصه زلیخا

ه) عیسی نه و چون عیسی همسایه خورشید / آدم نه و چون آدم در روضه رضوان

۱) د، ج، ب، الف، ه ۲) د، الف، ج، ب، ه ۳) ه، د، ب، ج، الف ۴) ه، د، ج، ب، الف

۴۴ - آرایه‌های مقابل کدام بیت همگی درست هستند؟

۱) گرد عنبر بر عذار ارغوان افشاندن‌ای برگ سوسن بر کنار نسترن گسترده‌ای (واج‌آرایی، ترصیع)

۲) قوت صبرم چو کوهی بود از آن کاهی نماند بس که عشقش می‌دهد بر باد جوجو خرمنش (سجع، جناس)

۳) قرار ما اگر خواهی، تو با باد سحرگاهی قراری کن که زنجیر سر زلفت نجنباند (جناس، سجع)

۴) تیر خدنگ غمزه‌ات از جان ما گذشت بر ما ز غمزه تو چه گویم، چه‌ها گذشت (اشتقاق، تکرار)

۴۵ - آرایه‌های بیت: «محمل بدار ای ساروان تندی مکن با کاروان / کز عشق آن سرو روان گویی روانم می‌رود» در کدام گزینه آمده است؟

۱) حس آمیزی، تضاد، واج‌آرایی، تشبیه

۳) جناس، سجع، تشبیه، استعاره

۴۶ - در کدام بیت جناس همسان به کار نرفته است؟

۱) باری است سر بر دوش من خواهم فکندن بار من باری چو باری می‌کشم بر دوش هم بار شما

۲) داد تو را داد تا که داد دهی تو گر ندهی داد، داد از تو کند داد

۳) دادگر آسمان که داد بشر داد داد که تا خاکیان، رهند ز بیداد

۴) بادت به دست باشد اگر دل نهی به هیچ در معرضی که تخت سلیمان رود به باد

۴۷ - در همه ابیات به جز بیت نوعی «جناس» به کار رفته است.

۱) هیچ یادم نرود این معنی که مرا مادر من نادان زاد

۲) قدر استاد نکو دانستن حیف، استاد به من یاد نداد

۳) گفت استاد مبر درس از یاد یاد باد آنچه به من گفت استاد

۴) پس مرا منت از استاد بود که به تعلیم من استاد، استاد

۴۸ - در همه گزینه‌ها به جز گزینه از دو نوع جناس استفاده شده است.

۱) به وحدت رستم از غرقاب وحشت به رستم رسته گشت از چاه ، بیژن

۲) مهر آزمای مهره بازوش جان و عقل حلقه به گوش حلقه گیسوش انس و جان

۳) عدل تو تا ز اهتمام حامی آفاق شد با گل و مل کس دگر خار ندید و خمار

۴) سخت دلبستگی‌ای داشت به بالم صیاد تا نشد بالش او پر ز پرم خواب نکرد

۴۹ - در چند بیت از ابیات زیر، هیچ‌گونه جناسی به کار نرفته است؟

الف) آن جان و جهان آمد وان گنج نهان آم وان فخر شهان آمد تا پرده درد ما را

ب) ای میر نمی‌بینی این مملکت جان را این روضه دولت را این تخت و سعادت را

پ) کو رستم دستان تا دستان بنمایمیش کو یوسف تا ببند خوبی و فرّ ما را

ت) غوطه در دریا دهد آتش عنانی آب را رزق خاک مرده می‌سازد گرانی آب را

ث) تلخ از تو شیرین می‌شود کفر از تو چون دین می‌شود خار از تو نسرین می‌شود چیزی بده درویش را

ج) میر آمد و میر آمد وان بدر منیر آمد وان شکر و شیر آمد تا روز مشین از پا

چ) تیشه‌ای در کار هستی می‌کنم چون کوهکن چند دارم در پس کوه آفتاب عشق را

۱) شش ۲) چهار ۳) سه ۴) پنج

۵۰ - در کدام گزینه «جناس همسان» دیده می‌شود؟

۱) پس مرا منت از استاد بُود / که به تعلیم من استاد، استاد

۲) نیست در شهر نگاری که دل ما ببرد / بختم ار یار شود، رختم از اینجا ببرد

۳) بدو آسان توان رفتن به سقف آسمان زیرا / که دست و پای او بام فلک را نردبان باشد

۴) بیا و برگ سفر ساز و زاد ره برگیر / که عاقبت برود هرکه او ز مادر زاد

۵۱ - در کدام بیت آرایه‌های «جناس همسان - تکرار - ایهام تناسب - کنایه - تشبیه» تماماً یافت می‌شود؟

۱) دوش گیسوی تو را ریخته دیدم بر دوش خاطر آشفته‌ام امشب ز پریشانی دوش

۲) تا مهر ماه چهره تو در دلم نشست از مهر و ماه مهر به کلی بریده‌ام

۳) ز روم تا در چین گر به تیغ بگشایی چو تیغ مرگ ببینی رخ تو گیرد چین

۴) دوش سیلاب غمت تا به سر زانو بود امشب ای دوست چه تدبیر که بگذشت ز دوش

۵۲ - تعداد آرایه «جناس» در کدام بیت بیشتر است؟

۱) گرت در خانه کاهی هست گو یک جو به خود گیرد ورت در کیسه کوهی هست گو زر بر کمر دارد

۲) بندهام تا زندهام گر می کشی ور می کشی زخم پیکان تو مرهم باشد و بندت نجات
۳) بهر بار عشق ار از گاو زمین اشتر کنی بر سر گردون نهی اشتر بنالد چون درای
۴) بر بدی جام وصلت دیدیم جان و دل را این مست شوق گشته و آن را خمار کشته

۵۳ - آرایه‌های مقابل کدام بیت همگی درست هستند؟

۱) هم صفیر و خدعه مرغان تویی هم انیس وحشت هجران تویی (مراعات نظیر، ترصیع)
۲) از من گذشت و من هم از او بگذرم ولی با چون منی به غیر محبت روا نبود (اشتقاق، جناس)

۳) گلچین رسید و نوبت با من وزیدنت دیگر تمام شد گل سرخم تمام شد (تشبیه، تکرار)
۴) سعدی اگر داغ عشق در تو مؤثر شود فخر بود بنده را داغ خداوندگار (واج آرایه، جناس تام)

۵۴ - ترتیب توالی ابیات به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «تشبیه - موازنه - جناس - اشتقاق - کنایه» در کدام بیت آمده است؟

الف) پژمرده شد ز تیر تو جان مخالفان چونان که لاله پژمرده از باد ماه تیر
ب) با روی چون گلنارش از برگ سمن بازآمدم با زلف عنبر بارش از مشک ختن بازآمدم
پ) پروانه صفت سوختم از آتش عشقت بگذشت ز سر آب و ز پیمان نگذشتم
ت) بی شخص تو ای شخص تو آسایش گیتی بی روی تو ای روی تو آرایش دنیا

ث) من بند دهانت برگشایم ور بگشایند بدم از بند

۱) ت - ب - ث - پ - الف ۲) پ - ت - ث - ب - الف

۳) پ - ث - الف - ت - ب ۴) ب - ت - الف - ث - پ

۵۵ - در کدام بیت «جناس تام» وجود ندارد؟

- ۱) گر چین سر زلف تو مشاطه گشاید عطار به یک جو نخرد نافه چین را
۲) بدو گفت مهتر به روی دژم که برگوی تا از که دیدی ستم
۳) جویی است جهان و ما برونیم بر جوی فتاده سایه ماست
۴) بار بی اندازه دارم بر دل از سودای عشقت آخر ای بی رحم، باری از دلی برگیر، باری

۵۶ - چند بیت از ابیات زیر جناس دارند؟

- الف) نقاش ازل رنگ رخ و زلف تو می بست از روز و شب آمیخت سپیدی و سیاهی
ب) اگر این باز پروردی به اعزاز به اعزازی به دست شه رسد باز
ج) روح سجود می کند شکر وجود می کند یافت ز بندگی تو سروری و سیادت
د) ز جام عشق تو عقم خراب می گردد ز تاب مهر تو جانم کباب می گردد
۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۵۷ - در کدام بیت، بین مشبه و مشبه به، جناس وجود دارد؟

- ۱) مکن یار مکن یار مرو ای مه عیار رخ فرخ خود را میپوشان به یکی بار
۲) عجب ز فتنه این چشم فتنه بار تو دارم که فتنه بارد از این چشم پرفتن که تو داری
۳) ز چشم دیده خورشید محشر خیره می گردد چو خوابم شد شبیخون خورده خیل خیال تو

- ۴) دردا که از آن آهوی مشکین سیه چشم چون نافه بسی خون دلم در جگر افتاد

۵۸ - در کدام گزینه یکی از آرایه های داخل کمانک نادرست است؟

- ۱) شاه و گدا به دیده دریادلان یکی است / پوشیده است پست و بلند زمین در آب (جناس ناهمسان، تشبیه)

- ۲) چو کحل بینش ما خاک آستان شماست / کجا رویم بفرما از این جناب تا کجا (جناس، واج آرایی)

- ۳) در بیابان جنون از راهزن اندیشه نیست / کاروان در کاروان سنگ ملامت می رود (تشبیه، جناس)

- ۴) آن میوه بهشتی کآمد به دست ای جان / در دل چرا نکشتی از دست چون بهشتی (جناس همسان، جناس ناهمسان)

۵۹ - در چند بیت از ابیات زیر، هیچ‌گونه جناسی به کار نرفته است؟

- الف) طوق جنون سلسله شد بازمن سلسله را البه گری می‌کنمت راه تو زن قافله را
 ب) ای میر نمی‌بینی این مملکت جان را این روضه دولت را این تخت و سعادت را
 پ) کو رستم دستان تا دستان بنمایمیش کو یوسف تا بیند خوبی و فرّ ما را
 ت) غوطه در دریا دهد آتش عنانی آب را رزق خاک مرده می‌سازد گرانی آب را
 ث) کاهل و ناداشت بدم کام درآورد مرا طوطی اندیشه او هم‌چو شکر خورد مرا
 ج) میر آمد و میر آمد وان بدر منیر آمد وان شکر و شیر آمد تا روز مشین از پا
 چ) ای مه ز اجلالت خجل عشقت ز خون ما بجل چون دیدمت می‌گفت دل جاء القضا جاء

القضا

- ۱ شش ۲ چهار ۳ سه ۴ پنج
- ۶۰ - به ترتیب در کدام بیت هر دو آرایه «واج آرایی و جناس» و در کدام بیت «موازنه و اشتقاق» به کار رفته است؟

- الف) به تاب طره لیلی و شورش مجنون به شور شکر شیرین و تلخی فرهاد
 ب) آمد پی متابعتش کوه در روش رفت از پی مشایعتش سنگ بر هوا
 ج) اگر دستت دهد این هر سه حالت علم بر هر دو عالم زن چو عطار
 د) به حرف آمدی و زخم کهنه‌ام نو شد به حیرتم چه کمک بود گفت‌وگوی تو را
- ۱ ج، الف ۲ الف، ج ۳ ب، الف ۴ د، ب

WWW.20SHOO.IR